

Budżety gospodarstw domowych w województwie opolskim w 2020 r.

30.09.2021 r.

 1,4%

wzrost przeciętnego miesięcznego dochodu rozporządzalnego na 1 osobę w gospodarstwach domowych, w porównaniu z 2019 r.

W 2020 r. sytuacja materialna gospodarstw domowych, pomimo pandemii COVID-19, poprawiła się nieznacznie, jednak dynamika zmian była niższa niż przed rokiem. Gospodarstwa domowe osiągały wyższe dochody, w porównaniu z rokiem poprzednim ale w następstwie ograniczeń związanych z pandemią COVID-19 mniej wydawały.

W 2020 r. w województwie opolskim badaniem budżetów objęto 936 gospodarstw domowych (2,8% ogólnej liczby gospodarstw zbadanych w kraju), reprezentujących poszczególne grupy społeczno-ekonomiczne ludności (gospodarstwa domowe pracowników, rolników, pracujących na własny rachunek, emerytów, rencistów oraz utrzymujących się z niezarobkowych źródeł). Przeciętne gospodarstwo domowe liczyło 2,65 osoby (w kraju – 2,61). Liczba osób w gospodarstwie zwiększyła się o 1,1% w porównaniu z 2019 r., natomiast zmniejszyła o 8,6% w relacji do 2010 r. (w kraju pozostała na niezmiennym poziomie wobec ub. roku, a obniżyła się o 9,7% w odniesieniu do 2010 r.).

Tablica 1. Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym

Wyszczególnienie	2010	2019	2020	
	w osobach		Polska=100	
OGÓŁEM	2,90	2,62	2,65	101,5
w tym:				
Pracujących	1,16	1,06	1,07	100,0
Pobierających świadczenia społeczne	0,85	0,92	0,88	104,8
w tym emeryturę lub rentę	0,73	0,76	0,75	104,2
Pozostających na utrzymaniu	0,84	0,59	0,64	98,5

Wyniki badania budżetów gospodarstw domowych w 2020 r. wykazały, że w województwie opolskim wystąpiła nieznaczna poprawa sytuacji materialnej gospodarstw. Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę ukształtował się na poziomie 1711,34 zł, tj. o 1,4% (o 24,05 zł) wyższym w porównaniu z 2019 r., a o 53,0% (o 592,81 zł) niż w 2010 r. Dochód ten był niższy od średniego notowanego w kraju o 10,8% (o 207,87 zł). W kraju dochód rozporządzalny przeciętnego gospodarstwa domowego zwiększył się o 5,5% (o 100,07 zł) w stosunku do 2019 r., a o 59,8% (o 718,39 zł) w relacji do 2010 r.

W 2020 r. wystąpił dalszy wzrost przeciętnego miesięcznego dochodu rozporządzalnego na 1 osobę w gospodarstwach domowych

Tablica 2. Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych

Wyszczególnienie	Województwo opolskie		Polska	
	2010	2019	2020	
	w złotych			
OGÓŁEM	1118,53	1687,29	1711,34	1919,21
w tym:				
z pracy najemnej	606,16	864,78	871,68	1017,33
z pracy na własny rachunek	70,14	108,49 ^a	130,04 ^b	173,94
ze świadczeń społecznych	359,72	623,27	619,15	618,90
W tym dochód do dyspozycji	1059,67	1613,40	1653,76	1874,24

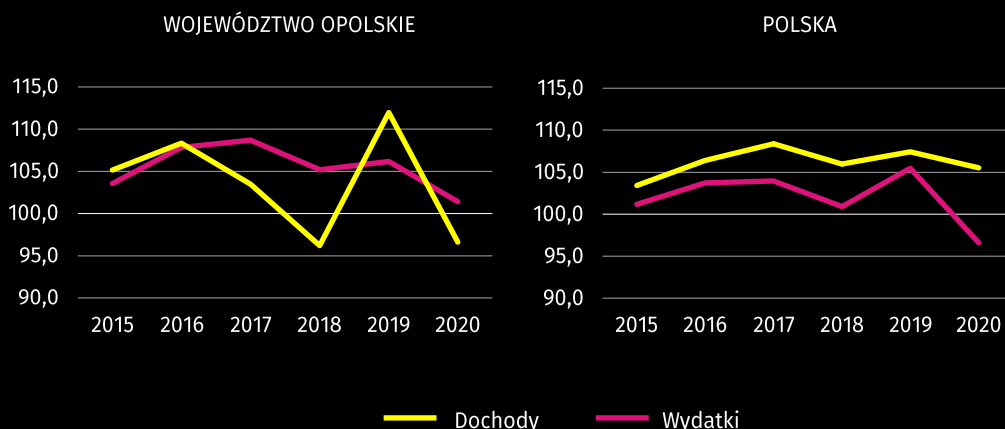
a–b Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: a – 10,79%, b – 14,99%.

Na dochód rozporządzalny gospodarstwa domowego składają się przede wszystkim dochody z pracy najemnej oraz dochody ze świadczeń społecznych. W 2020 r. ich udział w dochodzie rozporządzalnym wynosił odpowiednio: 50,9% i 36,2% (w kraju: 53,0% i 32,2%). Udział dochodów z pracy najemnej zmniejszył się o 0,4 p. proc. w porównaniu z 2019 r. i o 3,3 p. proc. w stosunku do 2010 r. Udział dochodów ze świadczeń społecznych zmniejszył się o 0,7 p. proc. w relacji do 2019 r., a zwiększył o 4,0 p. proc. wobec 2010 r. Dochody z pracy najemnej były wyższe o 0,8% niż przed rokiem, a o 43,8% w porównaniu z 2010 r., natomiast dochody ze świadczeń społecznych zmniejszyły się o 0,7% w ciągu roku, a wzrosły o 72,1% w relacji do 2010 r. Dochody ze świadczenia wychowawczego wzrosły o 33,1%, w porównaniu z 2019 r.

Dochód do dyspozycji przypadający na 1 osobę w gospodarstwach domowych wynosił 1653,76 zł, co oznaczało wzrost o 2,5% (o 40,36 zł) w porównaniu z 2019 r., a o 56,1% (o 594,09 zł) w relacji do 2010 r. Dochód ten był niższy od przeciętnego w kraju o 11,8% (o 220,48 zł).

Dochód do dyspozycji przypadający na 1 osobę w gospodarstwach domowych był o 2,5% wyższy w relacji do 2019 r.

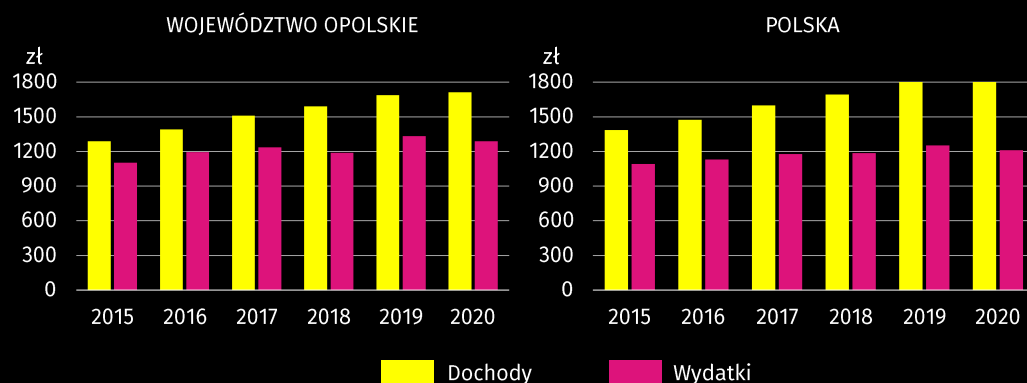
Wykres 1. Dynamika przeciętnego miesięcznego dochodu rozporządzalnego i przeciętnych miesięcznych wydatków na 1 osobę w gospodarstwach domowych
rok poprzedni=100

W 2020 r. przeciętne miesięczne wydatki gospodarstwa domowego na 1 osobę w województwie opolskim wynosiły 1287,33 zł i zmniejszyły się o 3,4% (o 44,79 zł) wobec ub. roku, a zwiększyły – o 25,8% (o 263,66 zł) w stosunku do 2010 r. Wydatki te były wyższe o 6,4% (o 77,75 zł) od średnich notowanych w kraju. W kraju przeciętne miesięczne wydatki zmniejszyły się o 3,4% (o 42,15 zł) w relacji do 2019 r., a w porównaniu z 2010 r. – zwiększyły o 20,4% (o 204,55 zł). W 2020 r. przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę w województwie stanowiły 75,2% dochodu rozporządzalnego, a w 2019 r. – 79,0% (w kraju odpowiednio: 63,0% i 68,8%).

Przeciętne miesięczne wydatki gospodarstwa domowego na 1 osobę były o 3,4% niższe niż w 2019 r.

Wykres 2. Przeciętne miesięczne dochody i wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych

W 2020 r. gospodarstwa domowe przeznaczyły 95,5% wszystkich swoich wydatków na zakup towarów i usług konsumpcyjnych. Podobnie jak w latach ubiegłych najwyższy udział w strukturze wydatków ogółem gospodarstw domowych miały wydatki na żywność i napoje bezalkoholowe – 26,4% (w kraju – 27,7%). Kolejną znaczącą grupą wydatków były opłaty ponoszone przez gospodarstwa z tytułu użytkowania mieszkania lub domu i za korzystanie z nośników energii – 16,6% (w kraju – 18,8%), a w dalszej kolejności wydatki na transport, które stanowiły 9,3% (w kraju – 8,8%). W porównaniu z 2019 r. odnotowano spadek wydatków m.in. w zakresie restauracji i hoteli (o 25,4%), transportu (o 23,1%), odzieży i obuwia (o 15,9%) oraz edukacji (o 10,8%). Wzrost wystąpił m.in. w wydatkach na pozostałe towary i usługi (o 8,7%), w zakresie użytkowania mieszkania lub domu i korzystania z nośników energii (o 8,3%) oraz łączności (o 6,8%).

W strukturze wydatków gospodarstw domowych najwyższy udział miały wydatki na żywność i napoje bezalkoholowe

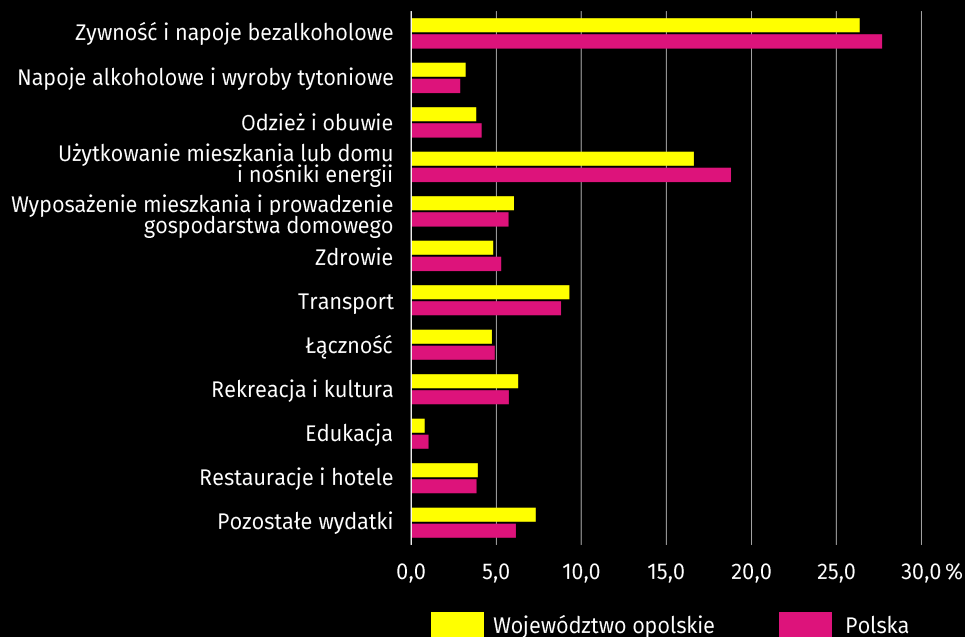
Tablica 3. Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2019	2020	2019=100
	w złotych			
O G Ó Ł E M	1023,67	1332,12	1287,33	96,6
W tym towary i usługi konsumpcyjne^a	964,80	1258,22	1229,76	97,7
w tym:				
Żywność i napoje bezalkoholowe	250,07	322,88	339,48	105,1
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	36,02	41,15	41,31	100,4
Odzież i obuwie	51,57	58,55	49,23	84,1
Użytkowanie mieszkania lub domu i nośniki energii	176,14	197,52	213,93	108,3
Wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	50,82	85,58	77,83	90,9
Zdrowie	44,34	67,29	62,15	92,4
Transport	109,20	155,71 ^e	119,75 ^g	76,9
łączność ^b	40,16	57,11	61,00	106,8
Rekreacja i kultura ^b	85,80	83,04	80,99	97,5
Edukacja ^c	12,34	11,49 ^f	10,25 ^h	89,2
Restauracje i hotele	22,18	67,41	50,32 ⁱ	74,6
Pozostałe towary i usługi ^d	58,23	86,78	94,33	108,7

a łącznie z kieszonkowym nieuwzględnionym w podziale według rodzajów wydatków. b Wydatki na usługi internetowe ujmowane w 2010 r. w pozycji „Rekreacja i kultura.” c łącznie z wychowaniem przedszkolnym. d Od 2018 r. łącznie z wydatkami na ubezpieczenia na życie. e-i Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: e – 13,21%, f – 19,63%, g – 13,15%, h – 24,05%, i – 12,07%.

Struktura przeciętnych miesięcznych wydatków gospodarstw domowych w województwie nie odbiegała znacząco od struktury tych wydatków przeciętnie w kraju. Największą różnicę zaobserwowano w opłatach z tytułu użytkowania mieszkania lub domu i korzystania z nośników energii (udział w województwie był niższy o 2,2 p. proc. niż średnio w kraju).

Wykres 3. Udział przeciętnych miesięcznych wydatków na 1 osobę w gospodarstwach domowych w wydatkach ogółem w 2020 r.

Wyniki badania budżetów gospodarstw domowych w 2020 r. wykazały wzrost spożycia w skali roku większości artykułów żywnościowych. Zwiększyło się m.in. spożycie jogurtów (o 21,3%), masła (o 15,6%), kawy, herbaty i kakao (o 9,5%), serów i twarogów (o 8,0%), mleka (o 6,8%) oraz wód mineralnych lub źródlanych (o 4,9%). W skali roku najbardziej spadło przeciętne miesięczne spożycie ziemniaków (o 15,4%), cukru (o 12,5%) oraz pieczywa (o 9,6%).

W porównaniu z 2019 r. odnotowano wzrost spożycia większości artykułów żywnościowych

Tablica 4. Przeciętne miesięczne spożycie niektórych artykułów żywnościowych na 1 osobę w gospodarstwach domowych

Wyszczególnienie	Województwo opolskie		Polska
	2019	2020	2020
Pieczywo i produkty zbożowe w kg	5,73	5,45	5,31
w tym pieczywo ^a	3,35	3,03	2,75
Mięso w kg	5,11	5,10	5,09
w tym wędliny i inne przetwory mięsne ^b	1,97	1,98	1,42
Ryby i owoce morza ^c w kg	0,24	0,24	0,27
Mleko ^d w l	2,95	3,15	3,06
Jogurty w kg	0,47	0,57	0,57
Sery i twarogi ^e w kg	0,88	0,95	0,95
Jaja w szt.	12,90	12,39	11,04
Oleje i tłuszcze w kg	1,13	1,15	1,08
w tym masło	0,32	0,37	0,32
Owoce w kg	3,91	3,85	3,86
Warzywa w kg	8,85	8,33	7,72
w tym ziemniaki	3,45	2,92	2,68
Cukier w kg	0,80	0,70	0,84
Kawa, herbata i kakao w kg	0,21	0,23	0,25
Wody mineralne lub źródlane w l	7,01	7,35	5,83

a Bez pieczywa chrupkiego, tostowego i cukierniczego. b Łącznie z wyrobami garnażeryjnymi, bez przetworów podrobowych. c Bez marynat, przetworów ze zwierząt morskich i słodkowodnych, wyrobów garnażeryjnych i panierowanych, bez konserw rybnych. d Bez zagęszczonego i w proszku. e Bez słodkich serków.

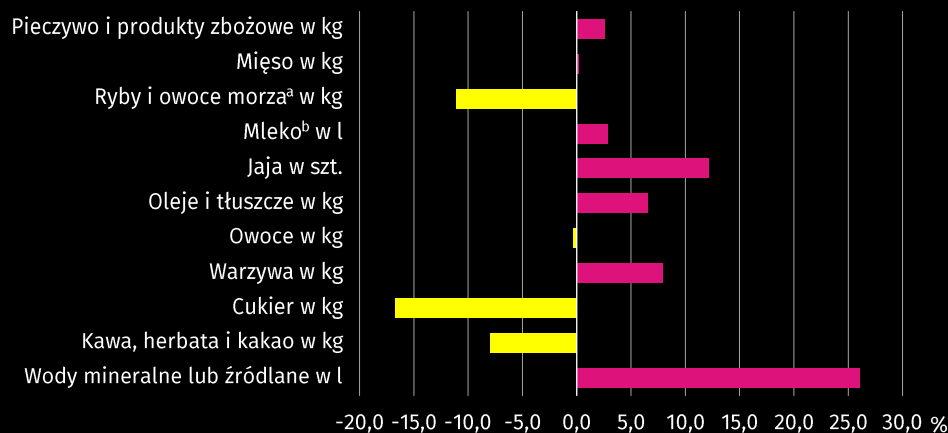
W analizowanym okresie przeciętne miesięczne spożycie w województwie było wyższe od konsumpcji w kraju m.in. dla wędlin i innych przetworów mięsnych (o 39,4%), wód mineralnych lub źródlanych (o 26,1%), masła (o 15,6%), jaj (o 12,2%) oraz pieczywa (o 10,2%).

Niższe niż średnio w kraju odnotowano m.in. spożycie cukru (o 16,7%), ryb i owoców morza (o 11,1%) oraz kawy, herbaty i kakao (o 8,0%).

85,7% gospodarstw domowych posiadało urządzenie z dostępem do Internetu

Wykres 4. Odchylenia względne przeciętnego miesięcznego spożycia wybranych artykułów żywnościowych na 1 osobę w gospodarstwach domowych od przeciętnego miesięcznego spożycia w kraju w 2020 r.

Polska=100

a Bez marynat, przetworów ze zwierząt morskich i słodkowodnych, wyrobów garmażeryjnych i panierowanych, bez konserw rybnych. b Bez zagęszczonego i w proszku. c Bez słodkich serków.

Badanie budżetów gospodarstw domowych dostarcza również informacji o wyposażeniu gospodarstwa w dobra trwałego użytkownika. Poziom wyposażenia gospodarstw w przedmioty trwałego użytkownika różnicuje w dużym stopniu sytuacja materialna gospodarstwa, jak również potrzeba posiadania danego sprzętu, czy miejsce zamieszkania.

Tablica 5. Gospodarstwa domowe wyposażone w niektóre przedmioty trwałego użytkownika^a

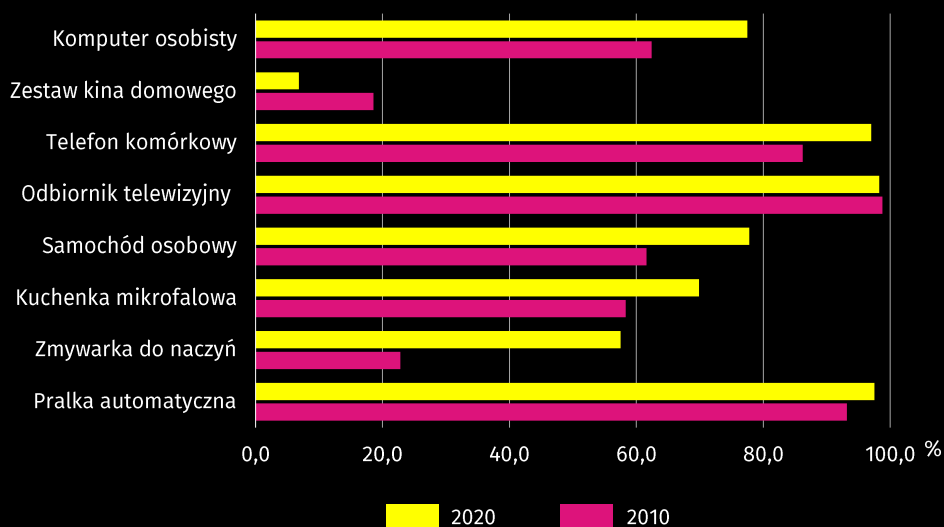
Wyszczególnienie	Województwo opolskie		Polska
	2019	2020	
	w % ogółem gospodarstw domowych		
Pralka automatyczna	97,1	97,5	95,1
Zmywarka do naczyń	43,6	57,5	45,7
Kuchenka mikrofalowa	66,2	69,9	64,6
Kuchenka elektryczna z płytą ceramiczną, indukcyjną	23,5	26,7	17,9
Samochód osobowy	69,2	77,8	71,4
Rower (bez dziecięcego)	73,8	79,5	61,0
Sprzęt do odbioru, nagrywania i odtwarzania dźwięku ^b	64,1	57,3	62,5
Odbiornik telewizyjny	97,8	98,3	95,6
Urządzenie do odbioru telewizji satelitarnej lub kablowej	66,4	67,6	62,5
Telefon komórkowy	95,2	97,0	97,8
w tym smartfon	75,6	78,5	79,0
Zestaw kina domowego	5,0	6,8	10,7
Komputer osobisty	70,7	77,5	76,6
w tym laptop, tablet	64,4	66,1	66,9
Urządzenie z dostępem do Internetu ^c	81,4	85,7	85,1
Drukarka	33,9	43,5	38,4

a Opracowano na podstawie stanu w końcu poszczególnych kwartałów. b Obejmuje: radio, radiomagnetofon, radio z odtwarzaczem płyt kompaktowych lub radiomagnetofon z odtwarzaczem płyt kompaktowych, wieżę. c Komputery, laptopy, tablety, telewizory, smartfony, inne posiadające dostęp do Internetu.

Wyniki badania budżetów gospodarstw domowych w 2020 r. wykazały, że nadal powszechnie występującymi dobrami były m.in. odbiorniki telewizyjne, pralki automatyczne i telefony komórkowe. Ponad 2/3 gospodarstw posiadało urządzenie z dostępem do Internetu, rower (bez dziecięcego), samochód osobowy, komputer osobisty, kuchenkę mikrofalową oraz urządzenie do odbioru telewizji satelitarnej lub kablowej. Najmniej gospodarstw domowych było wyposażonych w zestaw kina domowego (6,8%), kuchenkę elektryczną z płytą ceramiczną indukcyjną (26,7%) oraz drukarkę (43,5%).

W 2020 r. w porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano przyrost udziału gospodarstw domowych posiadających m.in. zmywarkę do naczyń (o 13,9 p. proc.), drukarkę (o 9,6 p. proc.), samochód osobowy (o 8,6 p. proc.) oraz komputer osobisty (o 6,8 p. proc.). Spadek odsetka gospodarstw w skali roku wystąpił w przypadku wyposażenia w sprzęt do odbioru, nagrywania i odtwarzania dźwięku (o 6,8 p. proc.).

Wykres 5. Gospodarstwa domowe wyposażone w niektóre przedmioty trwałego użytkowania^a
(w % ogółem gospodarstw domowych)

a Opracowano na podstawie stanu w końcu poszczególnych kwartałów.

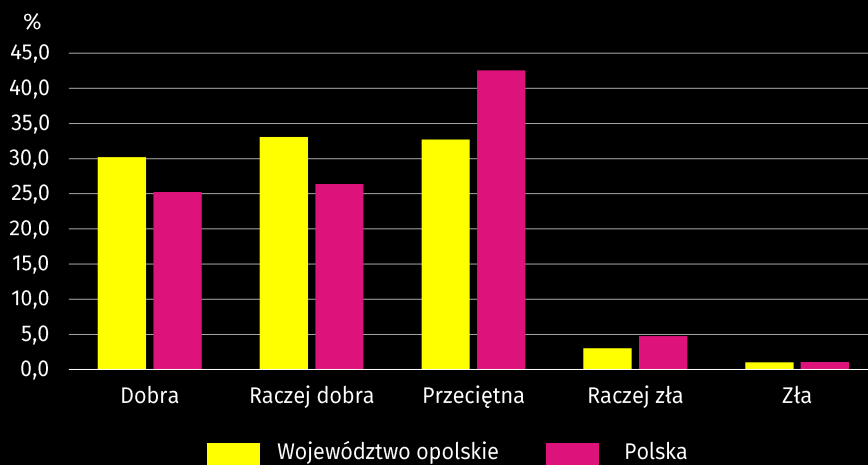
W 2020 r. w odniesieniu do 2010 r. wzrósł udział gospodarstw posiadających m.in. zmywarkę do naczyń (o 34,7 p. proc.), urządzenie z dostępem do Internetu (o 28,3 p. proc.), samochód osobowy (o 16,2 p. proc.), komputer osobisty (o 15,1 p. proc.), a także kuchenkę mikrofalową (o 11,6 p. proc.). W stosunku do 2010 r. spadek udziału odnotowano m.in. dla gospodarstw domowych posiadających zestaw kina domowego (o 11,8 p. proc.), urządzenie do odbioru telewizji satelitarnej lub kablowej (o 7,8 p. proc.) oraz odbiornik telewizyjny (o 0,5 p. proc.).

W 2020 r. w relacji do średniej krajowej odnotowano wyższy stopień wyposażenia gospodarstw m.in. w rower – bez dziecięcego (udział wyższy o 18,5 p. proc.), zmywarkę do naczyń (o 11,8 p. proc.), kuchenkę elektryczną z płytą ceramiczną indukcyjną (o 8,8 p. proc.), samochód osobowy (o 6,4 p. proc.) oraz kuchenkę mikrofalową (o 5,3 p. proc.). Niższy natomiast niż średnio w kraju był udział gospodarstw wyposażonych w sprzęt do odbioru, nagrywania i odtwarzania dźwięku (o 5,2 p. proc.), zestaw kina domowego (o 3,9 p. proc.), telefon komórkowy oraz laptop i tablet (po 0,8 p. proc.).

W skali roku w województwie poprawiła się subiektywna ocena sytuacji materialnej gospodarstw domowych. Więcej gospodarstw oceniło swoją sytuację materialną jako dobrą lub raczej dobrą (63,3% gospodarstw ogółem wobec 55,2% w 2019 r.) i jednocześnie więcej niż średnio w kraju (51,6%). Mniej natomiast gospodarstw niż rok wcześniej oceniło swoją sytuację materialną jako przeciętną (32,7% wobec 39,7%, przy średniej w kraju 42,6%). Również mniej było gospodarstw oceniających swoją sytuację materialną jako raczej złą albo złą (4,0% wobec 5,1%).

W porównaniu z 2019 r. poprawiła się subiektywna ocena sytuacji materialnej gospodarstw domowych

Wykres 6. Subiektywna ocena sytuacji materialnej gospodarstw domowych w 2020 r.

Województwo opolskie zajmowało pierwszą lokatę wśród województw ze względu na ocenę sytuacji materialnej gospodarstw domowych jako raczej dobrej – 33,1% gospodarstw, a trzecią lokatę pod względem oceny jako dobrej – 30,2% (pierwsze miejsce mazowieckie – 31,4%). Województwo opolskie znalazło się również na pierwszym miejscu wśród województw, których gospodarstwa domowe w najmniejszym stopniu oceniły swoją sytuację materialną jako przeciętną (32,7%). Ponadto opolskie zajmowało dziewiąte miejsce wśród województw, których gospodarstwa domowe w najmniejszym stopniu oceniły swoją sytuację materialną jako złą (1,0% gospodarstw) i piętnaste miejsce z oceną sytuacji raczej złej (3,0%).

* * *

W przypadku cytowania danych Głównego Urzędu Statystycznego prosimy o zamieszczenie informacji: „Źródło danych GUS”, a przypadku publikowania obliczeń dokonanych na danych opublikowanych przez GUS prosimy o zamieszczenie informacji: „Opracowanie własne na podstawie danych GUS”.

Opracowanie merytoryczne:
Urząd Statystyczny w Opolu
Dyrektor Janina Kuźmicka
Tel. 77 453 14 52

Rozpowszechnianie:
Rzecznik Prasowy Urzędu Statystycznego
Monika Bartel
Tel. 77 423 09 75, 510 993 210

 www.opole.stat.gov.pl

 [@opole_STAT](https://twitter.com/opole_STAT)

 [@USOpole](https://www.facebook.com/USOpole)

Powiązane opracowania

[Budżety gospodarstw domowych w województwie opolskim w 2019 r.](#)

[Sytuacja gospodarstw domowych w 2019 r. w świetle wyników badania budżetów gospodarstw domowych](#)

Temat dostępny w bazach danych

[Bank Danych lokalnych – Ludność – gospodarstwa domowe](#)

[Strateg – Obszary tematyczne – Dochody ludności](#)

Ważniejsze pojęcia dostępne w słowniku

[Budżet gospodarstwa domowego](#)

[Dochód do dyspozycji](#)

[Dochód rozporządzalny gospodarstwa domowego](#)

[Gospodarstwo domowe](#)

[Przychody gospodarstwa domowego netto](#)

[Rozchody gospodarstwa domowego netto](#)

[Spożycie artykułów żywnościowych w gospodarstwie domowym](#)

[Subiektywna ocena sytuacji materialnej gospodarstw domowych](#)

[Wydatki gospodarstwa domowego](#)

[Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne](#)

[Wyposażenie gospodarstw domowych](#)